

İlgili Kanun / Madde
5510 S. SSGSK/11

YARGITAY
10. HUKUK DAİRESİ

Esas No. 2025/20057

Karar No. 2026/8823

Tarihi: 09.06.2025

- İŞÇİNİN İŞYERİNDE KALP KRİZİ GEÇİREREK ÖLMESİ
- İŞ KAZASI
- İLLİYET BAĞININ ARAŞTIRILMASININ GEREKTİĞİ

ÖZETİ Bu açıklamalar doğrultusunda; somut olayda, yukarıda belirtilen hususlar dikkate alındığında, müteveffa işçi D. M. Ö'nün iş yerinde yol bakım şefi olarak çalıştığı, kalp krizi nedeniyle öldüğü ve olayın iş kazası olduğu açıktır. Ancak Mahkemece alınan bilirkişi raporu oluşa uygun değildir. Şöyle ki kalp krizi neticesinde ölüm sonucunun ortaya çıkmasında ağır ve tehlikeli işlerde çalışanlarla ilgili olarak belirli aralıklarla alınması gerekli olan raporun mahiyeti, muayene ve tetkiklerin nelerden ibaret olduğu tespit edilerek bu rapor alınmış olsaydı sigortalının kalp krizi geçirmesi önlenip önlenemeyeceği hususu uzman iş güvenliği uzmanı ve kardiyoloji uzmanlarınca tartışılıp değerlendirilerek buna göre belirlenmesi gerekirken sadece düzenli rapor alınmamasından kaynaklı işverene kusur verilmesi hatalı olup bozmayı gerektirmiştir.

O halde kusur oranlarının tespiti açısından Mahkemece yapılacak iş; öncelikle hüküm altına alınacak tazminat miktarlarına etkisi bakımından, müteveffa sigortalının kaza öncesi ve kaza sonrası dönemlere ait, temin edilebilen tüm tıbbi belge ve raporları dosyaya celp edildikten sonra yukarıdaki açıklamalar doğrultusunda işverenden davacının şahsi sicil dosyasının da tümü getirtilerek, şahsi dosyada

"kalp rahatsızlığı" nedeniyle alınmış bir istirahat raporunun bulunup bulunmadığı araştırılmak, ayrıca, kalp krizinde, kişinin yaşının, beslenme şekli ve kültürünün, genetik özelliklerinin ve bünyevi yapısının, tütün bağımlılığı, alkol kullanımı, egzersiz durumunun, cinsiyetinin de faktör olduğu, sağlığının çeşitli faktörlerinin bir araya gelmesiyle bozulabileceği; ayrıca işyerinde çalışma şartlarının kalp krizini tetikleyip tetiklemediği hususlarının kusurun ağırlığının değerlendirilmesinde dikkate alınacağı işyeri hekimliği, iş gücü sağlığı ve iş güvenliği konularında uzman olan bir kardiyoloğun da yer alacağı bilirkişi heyetinden iş kazası ile çalışma şekli arasında illiyet bağı bulunup bulunmadığı, illiyet bulunuyorsa kalp krizinin oluşumunda işverenin kusurunun bulunup bulunmadığının saptandığı, kusuru mevcut ise kusurunun ağırlığını, kalp krizinde işyeri koşullarının etkili olup olmadığını, sigortalının kendi bünyesinden kaynaklanan nedenlerin ne kadar etkili olduğunu ve tarafların iddia ve itiraz sebeplerinin değerlendirilmesini de kapsar mahiyette rapor aldırarak alınacak bu raporla beraber dosyadaki veriler değerlendirmek usuli kazanılmış hakları da gözetenek oluşacak sonuca göre karar vermekten ibarettir.

Bölge Adliye Mahkemesi kararı davalı vekili tarafından temyiz edilmekle; kesinlik, süre, temyiz şartı ve diğer usul eksiklikleri yönünden yapılan ön inceleme sonucunda, temyiz dilekçesinin kabulüne karar verildikten ve Tetkik Hâkimi Kübra Sevimli tarafından hazırlanan rapor dinlendikten sonra dosyadaki belgeler incelenip gereği düşünöldü;

I. DAVA

Davacılar vekili dava dilekçesinde özetle; davacıların murisi Durdu Mehmet Özğan'ın, TCDD'ye ait tren istasyonunda yol bakım şefi olarak çalıştığı esnada 26.04.2012 günü kalp krizi geçirerek vefat ettiğini beyanla maddi ve manevi tazminatın davalıdan tahsiline karar verilmesini talep etmiştir.

II. CEVAP

Davalı vekili cevap dilekçesinde özetle; kazanın meydana gelmesinde müvekkili Kuruluşun hiçbir kusur ve sorumluluğunun bulunmadığını ileri sürerek, davanın reddini istemiştir.

III. İLK DERECE MAHKEMESİ KARARI

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararında özetle davanın kısmen kabulüne karar verilmiştir.

IV.İSTİNAF

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına karşı süresi içinde davacılar vekili ve davalı vekili tarafından istinaf başvurusunda bulunulması üzerine Bölge Adliye Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile ".. 1)Hakkında istinaf başvurusunda bulunulan ilk derece mahkemesi kararı usul ve esas yönünden hukuka uygun bulunduğundan davacılar vekili ve davalı vekilinin istinaf başvurularının HMK'nın 353/1-b/1 maddesi gereğince ESASTAN REDDİNE," karar verilmiştir.

V. TEMYİZ

A. Temyiz Sebepleri

Davalı vekili temyiz dilekçesinde özetle; kazanın müteveffanın hastalığının nüksetmesi sonucu meydana gelen mücbir sebepten oluştuğunu, müvekkilinin kusurunun bulunmadığını, yaptığı iş ile kalp krizi sonucu vefatı arasında illiyet bağı olmadığından olayın 5510 sayılı Kanun'un 13. maddesi kapsamında iş kazası sayılmayacağını, illiyet bağının kesildiğini, davalı Kuruma %60 oranında fahiş sayılabilecek derecede yüksek kusur isnat edilmiş olması ve bilirkişi raporu dayanak alınarak hüküm kurulmasının hatalı olduğunu, bilirkişilerce yapılan hesaplamanın da hatalı olduğu, fahiş derecede yüksek olduğunu, manevi tazminatın kabulünün hatalı olduğu gibi miktarının da yüksek belirlendiğini belirterek temyiz talebinde bulunmuştur.

B. Değerlendirme ve Gerekçe

Uyuşmazlık, iş kazasından kaynaklı maddi ve manevi tazminat talebine ilişkindir.

İnsan yaşamının kutsallığı çevresinde işverenin, işyerinde işçilerin sağlığını ve iş güvenliğini sağlamak için gerekli olanı yapmak ve bu husustaki şartları sağlamak ve araçları noksansız bulundurmakla yükümlü olduğu 4857 sayılı İş Kanunu'nun 77. maddesinin açık buyruğu iken, 4857 sayılı Kanun'un 77. ve devamı bir kısım maddeleri 30.06.2012 tarih ve 28339 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu'nun 37. maddesiyle, 01.01.2013 tarihinde yürürlüğe girmek üzere yürürlükten kaldırılmış olup, 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu, işverenin sağlık ve güvenlik önlemlerini alma yükümünü daha ayrıntılı bir biçimde düzenlemiştir.

Buna göre, 6331 sayılı Kanun'un "İşverenin Genel Yükümlülüğü" kenar başlıklı 4. maddesinde:

"İşveren, çalışanların işle ilgili sağlık ve güvenliğini sağlamakla yükümlü olup bu çerçevede;

a)Mesleki risklerin önlenmesi, eğitim ve bilgi verilmesi dahil her türlü tedbirin alınması, organizasyonun yapılması, gerekli araç ve gereçlerin sağlanması, sağlık ve güvenlik tedbirlerinin değişen şartlara uygun hale getirilmesi ve mevcut durumun iyileştirilmesi için çalışmalar yapar.

b)İş yerinde alınan iş sağlığı ve güvenliği tedbirlerine uyulup uyulmadığını izler, denetler ve uygunsuzlukların giderilmesini sağlar.

c)Risk değerlendirmesi yapar ve yaptırır.

ç)Çalışana görev verirken, çalışanın sağlık ve güvenlik yönünden işe uygunluğunu gözönüne alır.

d)Yeterli bilgi ve talimat verilenler dışındaki çalışanların hayati ve özel tehlike bulunan yerlere girmemesi için gerekli tedbirleri alır." hükmü düzenlenmiştir.

Aynı Kanun'un 5. maddesinde de risklerden korunma ilkeleri düzenlenmiştir. Buna göre maddede, "İşverenin yükümlülüklerinin yerine getirilmesinde aşağıdaki ilkeler göz önünde bulundurulur:

a)Risklerden kaçınmak,

b)Kaçınılması mümkün olmayan riskleri analiz etmek,

c)Risklerle kaynağında mücadele etmek,

ç)İşin kişilere uygun hale getirilmesi için iş yerlerinin tasarımı ile iş ekipmanı, çalışma şekli ve üretim metotlarının seçiminde özen göstermek, özellikle tekdüze çalışma ve üretim temposunun sağlık ve güvenliğe olumsuz etkilerini önlemek, önlenemiyor ise en aza indirmek,

d)Teknik gelişmelere uyum sağlamak,

e)Tehlikeli olanı, tehlikesiz veya daha az tehlikeli olanla değiştirmek,

f)Teknoloji, iş organizasyonu çalışma şartları, sosyal ilişkiler ve çalışma ortamı ile ilgili faktörlerin etkilerini kapsayan tutarlı ve genel bir önleme politikası geliştirmek,

g)Toplu korunma tedbirlerine, kişisel korunma tedbirlerine öncelik vermek,

ğ)Çalışanlara uygun talimatlar vermek." hükmü yer almaktadır.

Görüldüğü üzere, işverenin çalışanlarla ilgili sağlık ve güvenliği sağlama yükümünün genel çerçevesi, 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu'nun 4. maddesinde çizilmiştir. Bu çerçevede işverenin, "çalışanların işle ilgili sağlık ve güvenliğini sağlamakla yükümlü" olduğu belirtildikten sonra, yapacağı ve uymakla yükümlü bulunacağı birtakım esaslara yer verilmiştir. Bunun gibi 5. maddede, işverenin anılan yükümlülükle gerçekleştireceği korunma sırasında uyacağı ilkeler belirlenmiştir. 10. maddede ise, işyerinde sağlık ve güvenlik sağlanırken, işverenin yapacağı risk değerlendirmesi çalışmasında dikkate almakla yükümlü bulunduğu hususlar belirlenmiştir (Hukuk Genel Kurulu'nun 09.10.2013 tarih 2013/21-102 Esas 2013/1456 sayılı kararı).

6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu'nun 4. ve 5. maddeleri ile bunu uygun olarak çıkarılan iş güvenliği yönetmelikleri hükümleri, işverenin sorumluluğunu objektifleştiren kriterler olarak değerlendirilmelidir. Bu sebeple mevzuatta yer alan teknik iş güvenliği kurallarına uyulmaması işverenin kusurlu davranışı olarak kabul edilmelidir. Ancak, işveren sadece anılan yazılı kurallara değil, yazılı olmayan ve teknolojinin gerekli kıldığı önlemlere aykırı davrandığında da kusurlu görülerek oluşan zararı karşılamalıdır.

Objektifleştirilen kusur, kusur sorumluluğunu kusursuz sorumluluğa yaklaşırsa da, onu kusursuz sorumluluk haline dönüştürmez. Çünkü, bu halde dahi işverenin sorumluluğu için kusurun varlığı şarttır. Kusurun objektifleştirilmesi kriterinin yanısıra, Türk Borçlar Kanunu'nun 417/2. maddesinin, Anayasa hükümleri ve 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu'nun 4. maddesi kapsamında yorumlanması da işverenin sorumluluğunu oldukça genişletecektir.

Yukarıda belirtilen açıklamalar doğrultusunda; işvereni zararlandırıcı olay nedeniyle sorumluluk halinden kurtaracak olan durum iş sağlığı ve güvenliği alanındaki ihmalleri ile oluşan zarar arasındaki uygun nedensellik bağının kesildiğini ispat etmekten ibarettir. Hukuk Genel Kurulu'nun 20.03.2013 tarih 2012/21-1121 E. 2013/386 sayılı kararında da belirtildiği üzere uygun nedensellik bağı üç durumda kesilebilir. Bunlar mücbir sebep, zarar görenin kusuru ve üçüncü kişinin kusurudur. Bu hallerden birinin varlığı halinde işverenin sorumluluğuna gidilmesi mümkün değildir.

İş kazası hukuki sebebine dayalı tazminat davalarında olayın gerçekleşme şeklinin tarafların gösterdiği deliller dikkate alınarak her türlü şüpheden uzak bir şekilde ortaya konulması ve giderek kusur oranlarının bu olaya uygun şekilde belirlenmesi gerektiği açıktır.

Öte yandan iş kazalarından kaynaklanan maddi ve manevi tazminat davalarında zararlandırıcı olaya neden oldukları ileri sürülen kişi veya kişilerin kusur oranlarının kesin olarak tespiti önem taşımaktadır. Zira maddi tazminat davalarında sigortalının kazanç kaybının hesaplanmasında davacının kendi kusuru oranında tespit olunan kazanç kaybından indirim yapılacağı gibi yine manevi tazminat davalarında hükmedilecek manevi tazminat miktarının takdirinde tarafların kusur durumu mahkemece öncelikle dikkate alınacaktır. Bunun yanında meydana gelen zarardan müteselsilen sorumlu olanların kendi aralarındaki kusur dağılımı, kendi payına düşenden fazla ödeme yapan müteselsil borçlunun diğer müteselsil borçlu veya borçlulara karşı yönelteceği rücu alacağının miktarını etkilediği gibi müteselsil sorumlular arasında 5510 sayılı Kanun'un 21/4. maddesi anlamında üçüncü kişinin bulunması durumunda hesaplanan maddi tazminat tutarından tenzil edilecek Kurum ödemelerinin miktarını da etkilemektedir.

Bu açıklamalar doğrultusunda; somut olayda, yukarıda belirtilen hususlar dikkate alındığında, müteveffa işçi D. M. Ö'nün iş yerinde yol bakım şefi olarak çalıştığı, kalp krizi nedeniyle öldüğü ve olayın iş kazası olduğu açıktır. Ancak Mahkemece alınan bilirkişi raporu oluşa uygun değildir. Şöyle ki kalp krizi neticesinde ölüm sonucunun ortaya çıkmasında ağır ve tehlikeli işlerde çalışanlarla ilgili olarak belirli aralıklarla alınması gerekli olan raporun mahiyeti, muayene ve tetkiklerin nelerden ibaret olduğu tespit edilerek bu rapor alınmış olsaydı sigortalının kalp krizi geçirmesi önlenip önlenemeyeceği hususu uzman iş güvenliği uzmanı ve kardiyooloji uzmanlarınca tartışılıp değerlendirilerek buna göre

belirlenmesi gerekirken sadece düzenli rapor alınmamasından kaynaklı işverene kusur verilmesi hatalı olup bozmayı gerektirmiştir.

O halde kusur oranlarının tespiti açısından Mahkemece yapılacak iş; öncelikle hüküm altına alınacak tazminat miktarlarına etkisi bakımından, müteveffa sigortalının kaza öncesi ve kaza sonrası dönemlere ait, temin edilebilen tüm tıbbi belge ve raporları dosyaya celp edildikten sonra yukarıdaki açıklamalar doğrultusunda işverenden davacının şahsi sicil dosyasının da tümü getirtilerek, şahsi dosyada "kalp rahatsızlığı" nedeniyle alınmış bir istirahat raporunun bulunup bulunmadığı araştırılmak, ayrıca, kalp krizinde, kişinin yaşının, beslenme şekli ve kültürünün, genetik özelliklerinin ve bünyevi yapısının, tütün bağımlılığı, alkol kullanımı, egzersiz durumunun, cinsiyetinin de faktör olduğu, sağlığının çeşitli faktörlerinin bir araya gelmesiyle bozulabileceği; ayrıca işyerinde çalışma şartlarının kalp krizini tetikleyip tetiklemediği hususlarının kusurun ağırlığının değerlendirilmesinde dikkate alınacağı işyeri hekimliği, iş gücü sağlığı ve iş güvenliği konularında uzman olan bir kardiyologun da yer alacağı bilirkişi heyetinden iş kazası ile çalışma şekli arasında illiyet bağı bulunup bulunmadığı, illiyet bulunuyorsa kalp krizinin oluşumunda işverenin kusurunun bulunup bulunmadığının saptandığı, kusuru mevcut ise kusurunun ağırlığını, kalp krizinde işyeri koşullarının etkili olup olmadığını, sigortalının kendi bünyesinden kaynaklanan nedenlerin ne kadar etkili olduğunu ve tarafların iddia ve itiraz sebeplerinin değerlendirilmesini de kapsar mahiyette rapor aldırarak alınacak bu raporla beraber dosyadaki veriler değerlendirmek usulî kazanılmış hakları da gözeterek oluşacak sonuca göre karar vermekten ibarettir.

Mahkemece bu maddi ve hukuki olgular gözetilmeksizin, eksik inceleme ve araştırma ile yazılı şekilde karar verilmesi usul ve yasaya aykırı olup bozma nedenidir.

O halde, davalı vekillerinin bu yönleri amaçlayan temyiz itirazları kabul edilmeli ve bu aşamada bozma sebebine göre temyiz itirazlarının sair yönleri incelenmeksizin, ilk derece mahkemesi kararı bozulmalıdır.

VI. KARAR

Açıklanan sebeplerle,

1.Temyiz olunan, İlk Derece Mahkemesi kararına karşı davalı vekillerinin istinaf başvurusunun esastan reddine ilişkin Bölge Adliye Mahkemesi kararının ORTADAN KALDIRILMASINA,

2. İlk Derece Mahkemesi kararının BOZULMASINA,

3. Peşin alınan temyiz karar harcının istek halinde ilgililerine iadesine,

Dosyanın kararı veren İlk Derece Mahkemesine, bozma kararının bir örneğinin kararı veren Bölge Adliye Mahkemesine gönderilmesine,

09.06.2025 tarihinde oy birliğiyle karar verildi.